

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 12Pc/18/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2217215875
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Bíróová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2018:2217215875.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudkyňou JUDr. Evou Bíróovou v rodinnoprávnej veci navrhovateľa: B. H., T.. XX.XX.XXXX, U. H. S. G., Y.Č. XXXX/XX/X, o určenie otcovstva navrhovateľa k maloletému W. P., T.. XX.XX.XXXX, I. Z. P., T.. XX.XX.XXXX, I. Z. P., T.. XX.XX.XXXX Z. I. I. P., T.. XX.XX.XXXX, deti matky - neb. Z. P., F.. XX.XX.XXXX, deti v konaní zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda a zastúpené poručníkom - starou matkou: I. P., T.. XX.XX.XXXX, U. H. S. G., Y. X. XXXX/XX, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e , že B. H., T.. XX.XX.XXXX je otcom maloletého W. P., T.. XX.XX.XXXX, I. Z. P., T.. XX.XX.XXXX, I. Z. P., T.. XX.XX.XXXX Z. I. I. P., T.. XX.XX.XXXX, všetky deti z matky Z. P., T.. XX.XX.XXXX, F.. XX.XX.XXXX.

II. Súd z v e r u j e maloleté deti do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke I. P., T.. XX.XX.XXXX, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

Stará matka je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu, ako by ju vykonávali rodičia, zastupovať ich a spravovať ich majetok len v bežných veciach.

III. Otec je povinný platiť na výživu I.. W., I.. Z., I.. Z. I. I. sumu vo výške 30% zo sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa určené v § 2 písm. c/ zákona č. 601/2003 Z. z. v platom znení na každé dieťa, na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Dunajskej Strede, vždy do 25. dňa mesiaca vopred, počnúc právoplatnosťou výroku o určení otcovstva.

odôvodnenie:

(1) Navrhovateľ podal dňa 02.10.2017 návrh na určenie svojho otcovstva k maloletým deťom s odôvodnením, že s matkou maloletých detí žili v partnerskom vzťahu nepretržite od júla XXXX v spoločnej domácnosti, z tohto vzťahu sa im narodilo päť detí, z toho v rodnom liste najstaršieho S., T.. XXXX je ako otec uvedený. Je presvedčený, že iba on môže byť otcom ďalších štyroch maloletých detí, nakoľko v rozhodnom čase pre ich počatie s matkou detí udržiaval pohlavný styk a bývali v spoločnej domácnosti. V Z. XXXX matka maloletých detí zomrela, maloleté deti boli neodkladným opatrením zverené do starostlivosti starej matky zo strany nebohej matky. Navrhovateľ bol od I.N. XXXX S. G. XXXX vo výkone väzby, následne mal záujem deti navštíviť, čo mu stará matka neumožnila. S deťmi je takmer v každodennom kontakte, ale stretávajú sa iba na dvore pred bytovkou.

(2) Stará matka maloletých detí potvrdila, že navrhovateľ je biologickým otcom maloletých.

(3) Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi a zistil nasledovný skutočný stav veci:

(4) Navrhovateľ vo svojej výpovedi uviedol, že v súčasnosti nebýva v byte, ktorý mu patrí, nakoľko po smrti matky maloletých detí ich stará matka svoj byt (Č.. X) spojila s ich susediacim bytom (Č.. X) a v ňom vychováva okrem ich detí aj deti svojej ďalšej dcéry I.. Býva striedavo u svojej matky, tiež na Y. X. a u svojej dcéry v U.. Príjem uviedol 1.000 eur mesačne, pracuje na dohodu. Je schopný sa o deti postarať. Kým matka maloletých detí žila, žili spoločne aj s deťmi v jednej domácnosti. V súčasnosti sa voči nemu vedie trestné konanie za vydieranie. Poukázal na to, že stará matka deti bije, ovplyvňuje ich a deti sa jej boja.

(5) K výpovedi predložil dohodu o vykonaní práce zo dňa 18.10.2017, podľa ktorej navrhovateľ pracuje ako pomocný stavebník na dobu neurčitú s dohodnutou odmenou 2,50 eur na hodinu. Podľa informácie zo Sociálnej poisťovne zo dňa 29.12.2017 navrhovateľ je na základe predmetnej dohody prihlásený do poistenia, nepoberá dôchodok ani dávku v nezamestnanosti, nie sú mu vyplácané žiadne nemocenské dávky. Z informácie Mestského úradu v S. G. zo dňa 09.01.2018 vyplýva, že navrhovateľ býva v mestskom nájomnom byte s nižším štandardom na adrese Y. X. Č.. XXXX/XX a plní si zmluvné povinnosti k uvedenému bytu.

(6) Proti navrhovateľovi prebieha v súčasnosti pred súdom trestné konanie vo veci sp. zn. 4T/90/2016 pre zločin vydierania, podľa skutkovej vety „nútil svoju družku - matku maloletých detí pod hrozbou fyzickej likvidácie k zarobeniu a vydaniu finančných prostriedkov ...“.

(7) Stará matka maloletých detí sa vyjadřila, že navrhovateľ na adrese trvalého pobytu nebýva z dôvodu, že bol agresívny, deti sa s ním nechcú stretávať, nájomné za oba byty platí ona. Zvýšené výdavky na starostlivosť o deti nemá. Deti veľmi ľúbi a nikdy ich nebila.

(8) Podľa správy zo dňa 08.11.2017 zo šetrenia výchovného prostredia vykonaného procesným opatrovníkom má stará matka vytvorené vhodné podmienky na starostlivosť o maloleté deti. Stará matka žije s deťmi novovytvorenom trojizbovom byte, tento získala prepojením dvoch susedných bytov (po smrti matky maloletých detí dala byt prepísať z dcéry na svojho bývalého manžela, ktorý s nimi býva). Byt je účelne zariadený. I.. S. má stará matka zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti neodkladným opatrením. Stará matka sociálnemu pracovníkovi uviedla, že je to síce náročné (má v náhradnej osobnej starostlivosti aj C. S. jej druhej dcéry), ale o deti sa dokáže postarať, staršie vnúčatá jej pomáhajú. Údajný otec maloletých detí (navrhovateľ) býva u svojho brata, deti nenavštevuje. K otázke zverenia maloletých detí vykonal procesný opatrovník pohovor s tromi maloletými deťmi (okrem mal. W.), podľa správy zo dňa 06.02.2018 deti zhodne uviedli, že spolužitie rodičov bolo veľmi komplikované, často sa hádali, otec na matku často kričal a fyzicky ju napádal aj pred nimi, často hľadali útočisko spolu s matkou u starej matky. V budúcnosti chcú žiť so starou matkou, podľa nich sa otec vôbec nezmenil, aj teraz stále kričí na starú matku a vyhráža sa jej. Deti ho odmietajú, majú na neho veľmi zlé spomienky, navrhovateľ ich nenavštevuje. K tomu procesný opatrovník poukázal na to, že do domácnosti starej matky chodievajú šetriť priebežne a deti sa vždy vyjadřujú tak, že chcú u starej matky zostať, nie sú v žiadnom styku s navrhovateľom. Navrhol maloleté deti ponechať starostlivosti starej matky, kým otec nepreukáže, že má pre ne zabezpečené bývanie a dokáže ich zabezpečiť a kým sa nepreukáže z psychologického hľadiska, že deti majú záujem o otca. K vyjadreniam navrhovateľa voči starej matke uviedol, že nemajú žiadne hlásenie o tom, že by deti nedostávali jesť alebo že by neboli zabezpečené ich základné potreby.

(9) Mal. W. sa vo svojej výpovedi pred súdom vyjadřil tak, že má záujem žiť s navrhovateľom, vie, že navrhovateľ je jeho otcom, vychovával ho od narodenia. Stará matka sa začala o nich starať vtedy, keď bol navrhovateľ vo D. Z. I. F.. Otca denne navštevuje u jeho matky. Podľa maloletého sa otec k rodine dobre správal, pracoval, s matkou sa síce hádali, ale k deťom sa správal dobre. U starej matky nechce zostať preto, že ich nedokáže finančne užiť.

(10) Podľa § 94 ods. 1 zákona o rodine (zákon č. 36/2005 Z. z. - zák. o rodine) ak nedošlo k určeniu otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov, môže dieťa, matka alebo muž, ktorý tvrdí, že je otcom, navrhnúť, aby otcovstvo určil súd. Podľa ods. 2 za otca sa považuje muž, ktorý s matkou dieťaťa súložil v čase, od ktorého neprešlo do narodenia dieťaťa menej ako stoosemdesiat a viac ako tristo dní, ak jeho otcovstvo nevyučujú závažné okolnosti.

(11) Podľa § 108 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku (zákon č. 161/2015 Z. z. - CMP) účastníkom konania o určenie otcovstva je navrhovateľ podľa predpisov rodinného práva, dieťa, matka a muž, ktorého otcovstvo má byť určené.

(12) Podľa § 35 CMP súd je povinný zistiť skutočný stav veci. Podľa § 36 CMP súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

(13) V danej veci bol zistený skutočný stav veci v zmysle § 35 CMP, vyplývajúci z tvrdenia navrhovateľa o jeho otcovstve k maloletým deťom, ktorú skutočnosť potvrdila aj matka alebo jej matky maloletých detí. Na tomto základe súd s prihliadnutím aj na záujem maloletých detí („právo poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť“) návrhu vyhovel a určil, že navrhovateľ je ich otcom.

(14) Podľa § 110 CMP s konaním o určenie otcovstva je spojené konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a o výžive maloletého.

(15) Súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený. (§ 28 ods. 1, 2, 3 zák. o rodine)

(16) Ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa... Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady... V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa... Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu. Súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. (v zmysle § 45 ods. 1 až 4, 7, 8, 9 zák. o rodine v znení platnom od 01.04.2017)

(17) Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. (§ 62 ods. 1 až 5 zák. o rodine)

(18) Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. (§ 75 ods.1 zák. o rodine)

(19) Právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 77 ods. 1 zák. o rodine)

(20) Výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu. (§ 76 ods. 1 zák. o rodine)

(21) Odôvodnené potreby dieťaťa sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami a možnosťami rodičov, ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú však reálne možnosti a schopnosti rodičov väčšie, odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Teda

pri určení výživného treba vychádzať zo zásady, že životná úroveň dieťaťa má byť úmerná životnej úrovni rodičov. Je potrebné, aby rodičia poskytovali podľa svojich schopností a možností toľko prostriedkov na výživu detí, aby z nich boli uspokojené osobné potreby dieťaťa, pokiaľ ide o výživu, ako i potreby na prehlbovanie vzdelania, rozvoj záujmov a záľub, na prípravu na povolanie. Súd sa pri určovaní výšky výživného riadi základnými pravidlami, a to odôvodnenými potrebami oprávnenej osoby a schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi povinnej osoby. Odôvodnené potreby oprávnenej osoby závisia od veku, zdravotného stavu, schopnosti živiť sa sám a postarať sa o seba. Na strane povinného súd skúma faktické príjmy, ale prihliada tiež na to, čo je objektívne možné, aby zarobil (podľa veku, zdravotného stavu, kvalifikácie, odbornosti, situácie na trhu práce, pracovných skúseností), majetkové pomery, tiež počet, druh a výšku ďalších vyživovacích povinností.

(22) Súdu bolo preukázané, že v súčasnosti otec nie je schopný sa o deti riadne postarať, nemá zabezpečené vlastné bývanie a tým ani vhodné podmienky na bývanie s deťmi. Sám uviedol, že býva striedavo u svojej matky alebo dcéry. Na zabezpečenie stabilného výchovného prostredia detí preto súd zveril (D. Š.) deti do starostlivosti starej matke, ktorá sa o ne stará od smrti ich matky, pričom na túto starostlivosť už dohliada aj procesný opatrovník. Nebol zistený žiadny dôvod, pre ktorý by deti nemali ostať v starostlivosti starej matky, napriek tvrdeniam otca o jej nedostatočnej starostlivosti, tento záver súdu je podopretý aj vyjadreniami samotných maloletých detí. Mal. W., ktorý sa síce vyjadril, že chce byť s otcom, je vo veku, keď mu možno imponuje správanie otca, ale toto správanie otca nemožno označiť za príkladné, najmä s poukazom na výpovede ostatných detí, správanie navrhovateľa na súdnych pojednávaníach a na prebiehajúce trestné konanie (bez ohľadu, či toto správanie bude posúdené ako trestný čin alebo nie), rovnako však aj v jeho prípade nemá preňho zabezpečené otec stabilné výchovné prostredie, sťahovanie z jedného miesta na druhé alebo priebežné ponechávanie dieťaťa u príbuzných nie je v záujme dieťaťa, rovnako ako odlúčenie od súrodencov.

(23) Vyživovaciu povinnosť otca súd určil s prihliadnutím na súčasné možnosti a schopnosti otca a počet vyživovacích povinností, pričom stará matka neuviedla, že by mala na starostlivosť o deti zvýšené výdavky.

(24) Podľa § 2 písm. c/ zák. č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v platnom znení (od 01.07.2017) sa za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, považuje suma alebo úhrn súm 91,06 eur mesačne, ak ide o nezaopatrené dieťa. Podľa § 5 ods. 1 tohto zákona sumy uvedené v § 2 sa upravujú vždy k 1. júlu bežného kalendárneho roka.

(25) Minimálna výška výživného na jedno dieťa takto predstavuje v súčasnosti 27,32 eur mesačne.

(26) Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP) do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Krajský súd v Trnave cestou tunajšieho súdu (§ 362 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - § 363 CSP.

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 ods. 1 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 CMP)

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením. (§ 44 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok)